

EMINESCU ȘI SLAVICI – o prietenie pentru toată viața

Bibliotecar CCD Arad Iuliana Gaiță

În fiecare an, la mijlocul lunii ianuarie, ne amintim cu mare drag de existența a două suflete unite prin același ideal de demnitate și unitate națională, Mihai Eminescu și Ioan Slavici. O prietenie pentru toată viața.

Mihai Eminescu s-a născut la Botoșani, pe 15 ianuarie 1850, fiind al șaptelea din cei 11 copii ai lui Gheorge Eminovici, provenit dintr-o familie de țărani români din nordul Moldovei și al Ralucăi Eminovici, născută Jurașcu, fiică de stolnic din Joldești. Ioan Slavici s-a născut la Șiria, în 18 ianuarie 1848, într-o familie cu stare, părinți “fruntași știuți de bine în lumea lor și legați fie prin înrudire, fie prin prietenie, cum se zice, cu toată lumea“. A fost scriitor, jurnalist și pedagog român, membru corespondent al Academiei Române. A fost un bun cunoscător al lumii satului ardelean, lume pe care o reflectă foarte bine în operele sale. În scrierile inspirate din viața de la oraș, redă toate categoriile sociale, punând accent pe aspectele morale ale vieții, precum și pe întrepătrunderea dintre clasele sociale.

Pe Eminescu l-a cunoscut la Viena, când își făcea stagiul militar și studiile de drept. Din primul moment s-a legat o strânsă prietenie între ei. Eminescu îi va rămâne pentru toată viața „prieteni și sfătuitoare“. „Oricât de multe și de mari ar fi fost deosebiri între noi, erau câteva lucruri care ne legau

pentru toată viața”, sau „se izbeau în noi amândoi una din alta, două lumi pornite din aceeași obârșie, dar desfășurate fiecare în felul ei, una largă sau luminoasă, iar cealaltă strâmtă și neguroasă”. Slavici l-a admirat foarte mult pe Eminescu pentru inteligența sa scilpitoare, pentru profunzimea gândului și a sufletului, pentru capacitatea extraordinară de înțelegere a lumii, aspecte redate în operele sale. Eminescu s-a preocupat de formarea lui Slavici ca scriitor, fiind atras de zestrea folclorică cu care venise de la Țiria. Cu sprijinul lui Eminescu, Slavici a învățat să vorbească, să citească și să scrie corect în limba română literară, deoarece limba română pe care o vorbea era dialectul specific satului său natal, Țiria. “În urma stăruințelor lui am început să citesc românește, m-am deprins încetul cu încetul cu rostirea literară a vorbelor” - mărturisește el în Amintiri. A scris prima comedie „Fata lui birău”, corectată de Eminescu și trimisă spre publicare la Convorbiri literare. A urmat povestea „Zâna zorilor” și în cele din urmă studiul „Noi și maghiarii”. Proză ca aceea pe care a dat-o Slavici nu era posibilă fără această prietenie între ei. Eminescu îi va fi lui Slavici un adevărat dascăl, care-i va îndruma nu numai lectura, ci și gândirea. “Ar fi devenit, cu siguranță, un bun profesor, un publicist stăruitor, dar poate, numai atât. Ca și Creangă, Slavici este descoperirea lui Eminescu.”

Slavici mărturisește: “Era o mulțumire sufletească nu numai pentru el, și pentru aceia cu care stătea de vorbă, azi unul, mâine altul, căci el avea inima deschisă, era luminos, sugestiv și plin de vervă, încât te simțai mai bun, mai deștept și mai vrednic după ce ai stat timp de câteva ceasuri sub înrâurirea lui”. Eminescu îl considera pe Slavici ca bun cunoscător al naturii omenești „fiecare din chipurile care trăiesc și se mișcă în novelele sale sunt nu numai copiate de pe ulițele împodobite cu arbori ale satului ci au și fondul sufletesc al poporului, gândesc și sunt ca el”.

În 1872 se întoarce acasă, iar la finalul anului 1874, Slavici s-a stabilit la București și devine redactor la Timpul. Împreună cu I. L. Caragiale și George Coșbuc a editat revista Vatra. În 1925, Slavici se refugiază la fiica sa care trăia la Panciu, aducându-și aminte de Țiria lui natală.

La 17 august 1925 s-a stins din viață. A fost înmormântat la schitul Brazi.

Autoritățile arădene au încercat în mai multe rânduri aducerea "acasă" a osemintelor lui Ioan Slavici, fără însă a reuși să obțină acordul autorităților vrâncene. Primarul orașului Panciu a declarat că se opune categoric deshumării lui Ioan Slavici și stramutării osemintelor scriitorului. Edilul vrâncean a precizat că a fost voința lui Ioan Slavici și a fiicei acestuia ca el să fie îngropat la Panciu.

Și autoritățile comuniste au intenționat în anul 1987 strămutarea osemintelor lui Ioan Slavici în cimitirul Bellu, însă s-au lovit de același refuz categoric al vrâncenilor.

Bibliografie.

Pompiliu, Marcea, Slavici, Ed. A III-a, Editura Facla, Timișoara, 1978, p. 43

Slavici, Ioan, Amintiri, Editura Minerva, București, 1983

Slavici, Opere, vol. IX, Editura Minerva, București, 1978

www.wikipedia.org;